

Име: _____, ФН: _____, Група: _____

Задача	1	2	3	4	5	6	Общо
получени точки							
максимум точки	20	20	20	20	20	20	120

Забележка: За отлична оценка са достатъчни 100 точки!

Задача 1. Нека $n \in \mathbb{N}^+$ и $U = \{1, 2, \dots, 2n\}$. Да се докаже, че за всяко множество $A \subset U$, за което $|A| = n + 1$, съществува $k \in U$, $k < 2n$, такава че $k \in A$ и $(k + 1) \in A$.

Задача 2. Точките от една окръжност са оцветени в два цвята. Докажете, че съществува равнобедрен триъгълник с едноцветни върхове, лежащи на окръжността.

Упътване: Впишете правилен петъгълник в окръжността и разсъждавайте за цветовете на върховете му.

Задача 3. Нека $G(V, E)$ е краен неориентиран граф и $v \in V$ е негов сръзващ връх (след отстраняването на v и ребрата, инцидентни с него, броят на свързаните компоненти на G се увеличава). Нека G_1 е графът, получен от G чрез отстраняване на v и ребрата, инцидентни с него. Докажете, че допълнителният граф на G_1 е свързан.

Задача 4. Напишете съвършената ДНФ и полинома на Жегалкин на булевата функция $f(x, y, z) = (x \rightarrow y) \wedge (x \oplus z)$.

Задача 5. Докажете, че съвършената ДНФ на двоичната функция $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = x_1 \oplus x_2 \oplus \dots \oplus x_n$ е единственото представяне на тази функция чрез ДНФ.

Задача 6. Да се намерят всички минимални дизюнктивни нормални форми на двоичната функция $f(x, y, z)$, определена с таблицата:

x	y	z	f
0	0	0	1
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

РЕШЕНИЯ

Задача 6. Таблицата на f изглежда така:

x	y	z	f
0	0	0	1
0	0	1	1
0	1	0	1
0	1	1	0
1	0	0	0
1	0	1	1
1	1	0	1
1	1	1	0

Построяваме елементарните конюнкции съгласно с теоремата на Бул и ги поставяме в първата колона на таблицата на импликантите по-долу.

Пресмятаме всички импликанти и отбелязваме със * погълнатите импликанти:

I_3	I_2
$\bar{x} \bar{y} \bar{z} *$	$\bar{x} \bar{y}$
$\bar{x} \bar{y} z *$	$\bar{x} \bar{z}$
$\bar{x} y \bar{z} *$	$\bar{y} z$
$x \bar{y} z *$	$y \bar{z}$
$x y \bar{z} *$	

Сега строим таблица, в която отбелязваме коя проста импликанта коя единица на f покрива:

N_f	$\bar{x} \bar{y}$	$\bar{x} \bar{z}$	$\bar{y} z$	$y \bar{z}$
000	*	*		
001	*		*	
010		*		*
101			*	
110				*

Единиците 101 и 110 са покрити от единствените импликанти $\bar{y} z$ и $y \bar{z}$, следователно те са задължителни.

Те двете не покриват единствено единицата 000, можем да я покроем с коя да е от импликантите $\bar{x} \bar{y}$ и $\bar{x} \bar{z}$. Те са с еднакъв брой букви, следователно има две минимални ДНФ:

$$f(x, y, z) = \bar{x} \bar{y} \vee \bar{y} z \vee y \bar{z},$$

$$f(x, y, z) = \bar{x} \bar{z} \vee \bar{y} z \vee y \bar{z}.$$

Задача 5. Тъй като от всички ДНФ на дадена двоична функция съвършената ДНФ има най-голяма сложност (т.е. съдържа най-много променливи, всяка броева толкова пъти, колкото пъти участва), а всяка минимална ДНФ по определение е с минимална сложност, то твърдението на задачата е равносилно на твърдението, че съвършената ДНФ на дадената двоична функция е същевременно минимална ДНФ, и то единствената минимална ДНФ. Тоест трябва да докажем, че съвършената ДНФ на функцията f не може да се опрости. За целта прилагаме метода на Куайн—Маккласки.

По определението за изключваща дизюнкция съвършената ДНФ на двоичната функция $f(x_1, x_2, \dots, x_n) = x_1 \oplus x_2 \oplus \dots \oplus x_n$ съдържа тези и само тези елементарни конюнкции, в които нечетен брой променливи (точно една или точно три, или точно пет и т.н.) участват без отрицание. Всяка елементарна конюнкция е импликанта. Остава да докажем, че всички тези импликанти са прости (неприводими).

Да допуснем противното: че някои две от елементарните конюнкции на f могат да бъдат съчетани така, че от тях да се получи импликанта с по-малко от n множителя. Следователно тези две елементарни конюнкции се различават по местата на отрицанията само при една променлива, т.е. само една променлива участва в двете елементарни конюнкции по различен начин: в едната конюнкция със отрицание, а в другата — без отрицание. Тогава броят на променливите без отрицание в едната елементарна конюнкция на f е четен, а в другата — нечетен. Значи съвършената ДНФ на функцията f съдържа елементарна конюнкция с четен брой променливи без отрицание, което противоречи на установеното по-горе.

Полученото противоречие показва, че направеното допускане не е вярно. Следователно вярно е обратното: всички елементарни конюнкции на f са прости (неприводими), значи съвършената ДНФ не може да се опрости повече, т.е. тя е минимална ДНФ, и то единствената минимална ДНФ, а значи и единствената ДНФ изобщо.

Задача 4. Съвършената ДНФ на булевата функция $f = (x \rightarrow y) \wedge (x \oplus z)$ може да бъде намерена по два начина: чрез преобразуване на дадената формула или чрез построяване на таблицата на дадената функция f . Тук ще използваме таблица.

x	y	z	$x \rightarrow y$	$x \oplus z$	$f = (x \rightarrow y) \wedge (x \oplus z)$
0	0	0	1	0	0
0	0	1	1	1	1
0	1	0	1	0	0
0	1	1	1	1	1
1	0	0	0	1	0
1	0	1	0	0	0
1	1	0	1	1	1
1	1	1	1	0	0

Единиците означават логическата стойност истина (true), а нулите — неистина (false).

От втория, четвъртия и седмия ред на таблицата получаваме съвършената ДНФ на f :

$$f = \bar{x}\bar{y}z \vee \bar{x}yz \vee x\bar{y}\bar{z}$$

Полиномът на Жегалкин също може да се намери по два начина: чрез преработване на получената съвършена ДНФ или чрез преработване на формулата, дадена в условието. И двата начина са верни, но по-лесен е вторият.

И така, $f = (x \rightarrow y) \wedge (x \oplus z)$ по условие. Заменяме импликацията: $x \rightarrow y = \bar{x} \vee y$, а дизюнкцията — по един от законите на Август де Морган: $\bar{x} \vee y = \overline{x \bar{y}}$. Както е прието при работа с полиномите на Жегалкин, пишем $+$ вместо $\oplus$ и точка вместо $\wedge$ (или без знак).

Получаваме $f = \left(\overline{x \bar{y}} \right) \cdot (x + z)$. Заместваме отрицанието по формулата $\bar{\bar{x}} = x + 1$. Следователно $f = (x \cdot (y + 1) + 1) \cdot (x + z)$. Разкриваме скобите и опростяваме получения израз чрез законите за поглъщане: $x x = x$ и $x + x = 0$.

$$f = x x (y + 1) + x (y + 1) z + x + z = x (y + 1) + x (y + 1) z + x + z,$$

$$f = x y + \cancel{x} + x y z + x z + \cancel{x} + z = x y z + x y + x z + z.$$

Окончателно, $f = x y z + x y + x z + z$ е полиномът на Жегалкин на функцията f .

Задача 3. След изтриването на срязващия връх броят на компонентите на свързаност се увеличава. Понеже всеки граф (в това число G) има поне една такава компонента, то следва, че графът G_1 има поне две компоненти на свързаност.

За да докажем, че допълнителният граф $\overline{G_1}$ е свързан, ще използваме определението за свързан граф: ще докажем, че между всеки два върха x и y на $\overline{G_1}$ има път. Взимаме два различни върха x и y на графа $\overline{G_1}$; те са върхове и на графа G_1 .

Първи случай: Върховете x и y са от различни компоненти на свързаност на G_1 . Следователно в графа G_1 няма път от x до y . В частност, графът G_1 не съдържа ребро между x и y . По определение допълнителният граф $\overline{G_1}$ съдържа ребро между x и y ; това ребро представлява път (с дължина 1) между x и y .

Втори случай: Върховете x и y са от една и съща компонента на свързаност на G_1 . По-горе видяхме, че G_1 има поне две компоненти на свързаност. Нека z е връх на G_1 от някоя друга компонента на свързаност на G_1 (различна от компонентата, съдържаща върховете x и y). Следователно G_1 не съдържа път от x до z , нито от y до z . В частност, G_1 не съдържа ребро между x и z , нито между y и z . Тогава $\overline{G_1}$ съдържа тези две ребра, а значи съдържа и път (с дължина 2) между x и y , а именно: $x - z - y$.

Задача 1. Решението се получава чрез принципа на Дирихле. Разглеждаме множествата $\{1; 2\}$, $\{3; 4\}$, $\{5; 6\}$, ..., $\{2n-1; 2n\}$ като чекмеджета; те са точно n на брой. Разглеждаме елементите на множеството A като предмети ($n+1$ на брой). Поставяме всеки предмет в съответното му чекмедже (т.е. в множеството, на което принадлежи). Понеже предметите са повече от чекмеджетата, то има поне едно чекмедже $\{k; k+1\}$, съдържащо два предмета. Щом k и $k+1$ са предмети, то $k \in A$ и $k+1 \in A$. А щом $\{k; k+1\}$ е чекмедже, то $k \in U = \{1, 2, 3, \dots, 2n\}$ и $k+1 \leq 2n$, т.е. $k \leq 2n-1 < 2n$, т.е. $k < 2n$.

Задача 2. В дадената окръжност вписваме правилен петоъгълник $ABCDE$.

Прилагаме принципа на Дирихле: цветовете са чекмеджета (две на брой), а върховете са предмети (пет на брой). Тъй като $5 : 2 = 2$ остатък 1, то следва, че поне три от върховете на петоъгълника са оцветени в един и същи цвят. Тези три върха образуват равнобедрения триъгълник с едноцветни върхове, чието съществуване трябваше да докажем.

Причината е, че всеки три върха на правилен петоъгълник образуват равнобедрен триъгълник. Това се доказва така:

От върховете на петоъгълника се образуват $C_5^3 = 10$ триъгълника.

Пет от тях — $\triangle ABC$, $\triangle BCD$, $\triangle CDE$, $\triangle DEA$, $\triangle EAB$ — съдържат по две страни на петоъгълника. Тези пет триъгълника са равнобедрени, тъй като всеки две страни на правилния петоъгълник са равни (например за $\triangle ABC$ имаме $AB = BC$).

Останалите пет триъгълника — $\triangle ABD$, $\triangle BCE$, $\triangle CDA$, $\triangle DEB$, $\triangle EAC$ — съдържат по два диагонала на петоъгълника и също са равнобедрени, защото всеки два диагонала на правилния петоъгълник са равни (например за $\triangle ABD$ имаме $AD = DB$).

И така, които и три върха на правилен петоъгълник да вземем, те ще образуват равнобедрен триъгълник. Всеки от петте върха е оцветен в един от два възможни цвята, затова поне три върха са оцветени в един и същи цвят. Тези три върха образуват равнобедрен триъгълник с едноцветни върхове.

